

Ceny transferowe – problemy w stosowaniu uproszczeń bezpiecznej przystani

Transfer pricing – problems in the application of safe harbor simplifications

Abstrakt

Uproszczenia bezpiecznej przystani funkcjonują w polskim prawie podatkowym już kilka lat, ale wciąż ich stosowanie rodzi wiele wątpliwości. W ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych oraz od osób fizycznych znajdziemy dwa rodzaje tego uproszczenia – dotyczące usług o niskiej wartości dodanej oraz dotyczące transakcji finansowych. Oba te rozwiązania wciąż wymagają dopracowania przez ustawodawcę w kwestii spójności i jasności, czego efektem będzie wzrost korzystania z tych uproszczeń.

Słowa kluczowe: ceny transferowe, uproszczenie bezpiecznej przystani, podmioty powiązane, zasada ceny rynkowej

Abstract

Safe harbor simplifications have been in force in Polish tax law for several years, but their application still generates many doubts. Two types of this simplification exist in the corporate and personal income tax act - for low-value-added services and for financial transactions. Both of these solutions still need to be improved by the legislator in terms of consistency and clarity which will result in an increase of the use of these simplifications.

Keywords: arm's length principle, safe harbour, related entities, transfer pricing

Wstęp

Prawo podatkowe to jedna z najszybciej nowelizowanych i rozrastających się gałęzi prawa. Co roku do polskiego porządku prawnego wprowadzane są nowe przepisy, które, jak pokazuje praktyka, nie zawsze są spójne z istniejącymi już regulacjami. Jednym z najbardziej rozwijanych przez ostatnie lata zagadnień w prawie podatkowym są przepisy dotyczące cen transferowych określające zasady przypisywania zysku do poszczególnych jurysdykcji podatkowych. Wynika to po części z prac prowadzonych przez gremia międzynarodowe, a po części z decyzji polskiego prawodawcy, który decyduje się kłaść większy nacisk na kontrolowanie rozliczeń dokonywanych pomiędzy międzynarodowymi grupami podmiotów powiązanych.

Regulacje dotyczące cen transferowych mają przeciwdziałać nieuzasadnionemu transferowi zysków w ramach grupy podmiotów powiązanych bądź niepowiązanych, mających siedzibę w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową. Może to prowadzić do manipulowania ceną transakcji, tj. do sytuacji, gdy jeden podmiot ponosi nieuzasadnione koszty podatkowe, a drugi osiąga nieuzasadnione przychody. W efekcie dochodzi do erozji podstawy opodatkowania. Zyski te właściciele powiązanych ze sobą spółek mogą przenosić pomiędzy podmiotami, nad którymi sprawują kontrolę, aby uniknąć lub zmniejszyć poziom opodatkowania zależnie od jurysdykcji, do której zostały przetransferowane.

Ciągły rozwój gospodarki, jej stopniowa cyfryzacja i rozrost powiązań gospodarczych sprawiają, że regulacje o cenach transferowych muszą nadążać za szybko zmieniającą się rzeczywistością. Dostrzega to również polski ustawodawca. W ciągu ostatnich lat można zauważyć tendencje ministerstwa finansów do zapewnienia sobie wglądu w międzynarodowe transakcje dokonywane pomiędzy podmiotami powiązanymi. Konsekwencją tego jest dążenie do uregulowania zasad dotyczących ich raportowania. Wysiłki te można oceniać różnie, ale o ich intensywności oraz skuteczności świadczy, że na przestrzeni lat 2016-2020 funkcjonowały w Polsce trzy zupełnie różne stany prawne regulujące zagadnienie stosowania cen transferowych. Warto zaznaczyć, że nie chodzi tu o samo nowelizowanie

przepisów dotyczących transferowania dochodu w ograniczonym kształcie czy o doprecyzowywanie poszczególnych regulacji, ale o wprowadzanie nowych reguł, które zupełnie odmiennie normują podstawowe kwestie stosowania postanowień w zakresie cen transferowych.

Oddać też trzeba, że wysiłki polskiego ustawodawcy nie są oderwane od idei wprowadzanych w innych krajach czy stanowisk wypracowanych przez gremia międzynarodowe. Polskie przepisy w dużym stopniu mają swoje odzwierciedlenie w wielostronnych porozumieniach i opracowaniach tworzonych przez ponadnarodowe fora. Kwestię opodatkowania dużych grup podmiotów powiązanych stara się uregulować przykładowo Organizacja Współpracy i Rozwoju (ang. Organisation for Economic Cooperation and Development, OECD), której członkiem jest także Polska. To właśnie propozycje przedstawione w Modelowej Konwencji¹ czy Wytycznych OECD² są często implementowane przez Polskę do krajowego porządku prawnego. Tak również w przypadku wprowadzenia regulacji dotyczących stosowania uproszczeń bezpiecznej przystani (tzw. *safe harbour*) to właśnie rozwiązania wypracowane na forum OECD miały podstawowe znaczenie. Osiągnięte tam konkluzje były bazą do wdrożenia analogicznych regulacji w państwach członkowskich, w tym także w Polsce. Należy mieć na uwadze, że w przypadku prawa podatkowego wprowadzenie konkretnych regulacji o charakterze uszczelniającym jest najbardziej efektywne tylko wtedy, kiedy jest dokonywane przez całe grupy państw, a nie jednostkowe kraje. Pozwala to wyeliminować ewentualne korzyści związane z różnicami w prawodawstwie, a także idącą za tym możliwość optymalizacji podatkowych poprzez manipulowanie przypisaniem zysku do konkretnej jurysdykcji. Co istotne, optymalizacje podatkowe to nie tylko kwestia krajów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową, ale również transakcji z kontrahentami

¹ Zob. OECD, *Modelowa konwencja w sprawie podatku od dochodu i majątku*, <https://www.oecd.org/tax/model-tax-convention-on-income-and-on-capital-condensed-version-20745419.htm> [dostęp: 10.09.2022]

² Zob. OECD, *Wytyczne w sprawie cen transferowych dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz administracji podatkowych*, <https://www.oecd.org/tax/transfer-pricing/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717.htm> [dostęp: 10.09.2022].

z państw niezaliczanych do tej kategorii, w tym podmiotów unijnych lub polskich rezydentów.

1. Regulacje bezpiecznej przystani

Przepisy o cenach transferowych, co do zasady wymagają udokumentowania transakcji, kiedy jest ona zawierana pomiędzy podmiotami powiązanymi, a jej wartość przekracza próg dokumentacyjny. Od stycznia 2019 r. za właściwe udokumentowanie transakcji uznaje się sporządzenie dokumentacji lokalnej (tzw. *local file*), która opisuje warunki i przebieg konkretnej transakcji. Dodatkowo konieczne jest przygotowanie analizy cen transferowych, która zgodnie z art. 11q ust. 1 pkt 3 ustawy o CIT³ (art. 23zb ust. 1 pkt 3 ustawy o PIT⁴), może mieć postać analizy porównawczej bądź analizy zgodności. Analiza porównawcza jest analizą danych podmiotów niepowiązanych, ale porównywalnych z podatnikiem bądź z przedmiotową transakcją. Analiza zgodności jest sporządzana w momencie, kiedy niemożliwe ze względu na brak danych porównawczych jest sporządzenie analizy porównawczej. Taka analiza ma na celu wykazanie innych przesłanek, że ustalona w badanej transakcji wartość wynagrodzenia ma charakter rynkowy.

Dodatkowo podmioty powiązane są również zobowiązane do dopełnienia obowiązków ewidencyjnych, czyli złożenia informacji o cenach transferowych TPR oraz oświadczenia o sporządzeniu dokumentacji cen transferowych i rynkowości ustalonych w dokumentowanych transakcjach cen. To obowiązki podstawowe, które co do zasady powinny być spełnione dla każdej transakcji wymagającej udokumentowania.

Wyjątkiem od powszechności obowiązków dokumentacyjnych wobec transakcji przekraczających próg dokumentacyjny są postanowienia z zakresu bezpiecznej przystani, inaczej *safe harbour*. Zostały one wprowadzone do polskiego porządku prawnego 1 stycznia 2019 r. To wtedy zarówno na

³ Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1800).

⁴ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1128).

mocy kolejnej dużej nowelizacji regulacji o cenach transferowych, jak i szerokich zmian w całym systemie podatkowym⁵ do polskiej ustawy o CIT został wprowadzony art. 11f oraz 11g ustawy o CIT. Jednocześnie do ustawy o PIT zostały dodane analogiczne przepisy w postaci art. 23r i 23s. Definicji uproszczenia *safe harbour* należy doszukiwać się również na gruncie OECD, która szerzej niż polskie prawo stara się charakteryzować ten mechanizm. Przykładowo OECD definiuje *safe harbour* jako zwolnienie kwalifikujących się podatników oraz zawierane przez nich transakcje z konieczności wypełniania pewnych obowiązków, które wynikają z ogólnych zasad stosowania przepisów o cenach transferowych⁶. Rozwiązania bezpiecznej przystani odnoszą się do sytuacji, gdzie ryzyko transferu, tj. przerzucenia dochodu, nie jest duże⁷. Tym samym w ustawach o podatku dochodowym znajdziemy uproszczenie dotyczące transakcji polegającej na sprzedaży czy zakupie usług o niskiej wartości dodanej, jak i mechanizm obejmujący transakcje finansowe. Oznacza to, że zastosowanie *safe harbour* powoduje wyłączenie transakcji, co do której zastosowano uproszczenie, z reżimu zasady ceny rynkowej (tzw. *arm's length*), czyli wymogu by transakcja była zawarta na takich zasadach, które zaakceptowałyby niezależne przedsiębiorstwa⁸.

By zastosować przewidziane w art. 11f ustawy o CIT (art. 23r ustawy o PIT) uproszczenie dotyczące usług o niskiej wartości dodanej, podatnik musi określać cenę w transakcji za pomocą metody rozsądnej marży „koszt plus” lub metody marży transakcyjnej netto. Dodatkowo narzut na

⁵ Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2193).

⁶ OECD, *Revised section E on safe harbours in chapter IV of the transfer pricing guidelines*, 2013, s. 4, pkt 4.100, <https://www.oecd.org/ctp/transfer-pricing/Revised-Section-E-Safe-Harbours-TP-Guidelines.pdf> [dostęp: 7.03.2022].

⁷ P. Małecki, M. Mazurkiewicz, *CIT. Podatki i rachunkowość. Komentarz*, wyd. XII, Warszawa 2021, <https://sip.lex.pl/#/commentary/587795159/653821?pit=2022-03-20&keyword=Ma%C5%82eck%C5%82,%20Mazurkiewicz%20Ma%C5%82gorzata,%20CIT.%20Podatki%20i%20rachunkowo%C5%9B%C4%87&toHit=1&cm=SFIRST> [dostęp 21.03.2022], art. 11(f).

⁸ T. Kosieradzki, R. Piekarz, *Ceny transferowe. Nowe zasady dokumentacji*, Warszawa 2016, <https://sip.lex.pl/#/monograph/369390161/92/kosieradzki-tomasz-piekarz-radoslaw-ceny-transferowe-nowe-zasady-dokumentacji?keyword=arm's%20length&cm=SREST> [dostęp 20.03.2022], rozdz. *Czy usługa ma wartość zgodną z zasadą arm's length?*.

ustalonych kosztach nie może dla kupującego przekraczać 5%, a z kolei dla sprzedającego być mniejszy niż 5%. Usługodawca w tej transakcji nie może być podmiotem rajowym. Dalej konieczne jest posiadanie szczegółowej kalkulacji ceny. Co istotne, wymóg dotyczący podmiotu rajowego obejmuje tylko usługodawcę, nie usługobiorcę. Tym samym, *a contrario*, należy uznać, że możliwe jest w ramach *safe harbour* świadczenie usług o niskiej wartości dodanej podmiotowi rajowemu. Niezależnie od powyższego ograniczony jest krąg usług, dla których może być zastosowany niniejszy przepis.

Po pierwsze, aby zastosować uproszczenie *safe harbour*, usługi muszą mieścić się w katalogu przedstawionym w Załączniku nr 6 do ustawy o CIT (Załączniku nr 4 do ustawy o PIT), który to zawiera wykaz usług o niskiej wartości dodanej. Warto w tym miejscu wskazać, że zarówno ustawa o PIT, jak i ustawa o CIT nie definiują tego pojęcia. Wyznaczają jedynie pośrednio zakres tych usług poprzez wskazanie ich w załączniku, a także określenie, że muszą mieć charakter wspomagający główną działalność usługobiorcy i nie stanowić jednocześnie głównego przedmiotu działalności podatnika. Dodatkowo nie mogą być przedmiotem dalszej odprzedaży, a ich wartość świadczona na rzecz podmiotów niepowiązanych nie może przekraczać 2% przychodów z ich świadczenia na rzecz podmiotów powiązanych i niepowiązanych. Powyższe oznacza, że w przypadku świadczenia identycznej usługi w jednym przypadku może ona być uznawana za usługę o niskiej wartości dodanej, a kiedy nie spełnia warunków – może nie mieć takiego charakteru.

Drugim rodzajem uproszczenia jest przewidziany w art. 11g ustawy o CIT (art. 23s ustawy o PIT) mechanizm bezpiecznej przystani dla transakcji finansowych. W tym przypadku polega on na ustaleniu oprocentowania pożyczki zgodnie z obwieszczeniem MF⁹, które wskazuje maksymalne dla pożyczkobiorcy i minimalne dla pożyczkodawcy oprocentowanie. Przytoczone obwieszczenie MF jest niezwykle istotnym uzupełnieniem

⁹ Obwieszczenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie ogłoszenia rodzaju stopy procentowej i marży dla potrzeb cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych wydawane na podstawie art. 11g ust. 1 pkt 1 Ustawy o CIT (art. 23s ust. 1 pkt 1 Ustawy o PIT), dalej: obwieszczenie MF.

przepisu zawartego w ustawie o CIT, bez którego ustalenie właściwego poziomu oprocentowania byłoby niemożliwe¹⁰. Dodatkowo jest również wymagane, by tak ustalone odsetki były jedynym wynagrodzeniem przewidzianym w transakcji. Dalej, pożyczka nie może być zawarta na okres dłuższy niż 5 lat, a łączny poziom zobowiązań czy należności podatnika nie może przekroczyć 20 mln zł. Wymaga się także, aby pożyczkodawca nie był podmiotem rajowym. Tutaj analogicznie, jak w przypadku uproszczenia dla usług o niskiej wartości dodanej, uznaje się, że pożyczkobiorca, tj. podmiot płacący wynagrodzenie za udostępnienie kapitału, może być podmiotem rajowym. Wymienione wyżej warunki budzą wiele wątpliwości interpretacyjnych, które zostaną poruszone w kolejnych częściach publikacji.

Skoro zostało już poruszone, jak funkcjonuje uproszczenie *safe harbour*, a także w jakich przypadkach się je stosuje, należy przedstawić korzyści płynące dla podatników w związku z zastosowaniem tych regulacji. Oba przywołane wyżej przepisy odwołują się, w przypadku ich zastosowania, do odstąpienia przez organ podatkowy od określenia dochodu (straty) podatnika. W praktyce oznacza to, że podatnik nie jest zobowiązany do sporządzania analizy cen transferowych dla transakcji kontrolowanych objętych tym zwolnieniem. Zwraca na to uwagę również sam ustawodawca w uzasadnieniu do ustawy wprowadzającej nowelizację¹¹. Co ważne, na mocy ustawy tzw. Polski Ład¹² i wprowadzonego nią rozszerzenia katalogu zwolnień z obowiązku sporządzenia dokumentacji *local file* zostały również zwolnione transakcje, dla których zastosowanie ma *safe harbour*. Tym samym ustawodawca zlikwidował istniejącą od 2019 r. niekonsekwencję, zgodnie z którą stosowanie uproszczenia bezpiecznej przystani utrzymywało obowiązek sporządzania dokumentacji *local file*, ale jednocześnie

¹⁰ P. Małecki, M. Mazurkiewicz, *CIT...*, art. 11(g).

¹¹ Druk nr 2860 Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy - Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw, <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=2860> [dostęp: 3.03.2022].

¹² Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2105).

odbierało organom podatkowym możliwość podważania ustalonych w tych transakcjach cen. Warto zaznaczyć, że na podstawie obowiązujących przepisów podatnik może wybrać, czy stosuje uproszczenie *safe harbour*, czy też nawet w przypadku spełniania wszystkich wymogów nie decyduje się na skorzystanie z niego. Zastosowanie uproszczenia ma być dla podatnika możliwością, która ograniczy jego obowiązki formalne, a nie automatycznym skutkiem spełniania danych wymagań¹³.

2. Regulacje międzynarodowe *Soft Law*

Jak już zostało wskazane, nieodłącznym elementem stosowania przepisów o cenach transferowych są regulacje międzynarodowe. Nie stanowią one jednak norm wiążących. Tak zwane *soft law* (miękkie prawo) to jak wskazuje się w doktrynie, zbiór norm formalnych, które mimo że nie są wiążące, to mają charakter normatywny. Oznacza to, że wywierają wpływ na stosowanie prawa i w konsekwencji mogą wywoływać skutki prawne¹⁴. Do takich źródeł prawa należy zaliczyć m.in. Wytyczne OECD, do których odwołują się polskie sądy administracyjne wówczas, gdy stosują regulacje o cenach transferowych. Jednym z przykładów jest wyrok NSA z dnia 18 listopada 2020 r., w którym sąd, powołując się na Wytyczne OECD, uznał za rynkowy pełny przedział analizy cen transferowych¹⁵. Podobnie jest, jeśli chodzi o Modelową Konwencję OECD i Komentarzem do niej. Dokument ten pomimo niewiążącego charakteru stanowi istotne źródło prawa, które wpływa na stosowanie ustaw i wiążących umów międzynarodowych. W doktrynie pojawiają się także poglądy co do tego, że odwołanie się do Komentarza jest przejawem użycia wykładni autentycznej w odniesieniu

¹³ M. Danielewicz, I. Wójcik, *Wytyczne w zakresie cen transferowych dla transakcji finansowych*, Warszawa 2021, <https://sip.lex.pl/#/monograph/369494570/36/danielewicz-magdalena-wojcik-i-zabela-wytyczne-w-zakresie-cen-transferowych-dla-transakcji...?keyword=Uproszczenia%20typu%20safe%20harbour&cm=SREST> [dostęp: 21.03.2022], rozdz. *Safe harbours dotyczące pożyczek w polskich przepisach*.

¹⁴ B. Ziemblicki *Soft law w prawie międzynarodowym gospodarczym publicznym*, s. 1, http://www.ziemblicki.pl/Soft_law_w_prawie_miedzynarodowym_gospodarczym_publicznym.pdf [dostęp: 5.03.2022].

¹⁵ Wyrok NSA z dnia 18 listopada 2020 r., II FSK 171/19.

do przepisów, które są oparte na Modelowej Konwencji¹⁶. Nie brak również głosów, że ze względu na fakt, iż *soft law* jest tworzone przez specjalistów z zakresu prawa podatkowego, to może być lepiej dostosowane do realiów gospodarczych współczesnego świata¹⁷.

To, jak wiele regulacji dotyczących cen transferowych, a ściślej regulacji *safe harbour*, ma swoje oparcie w Wytycznych OECD, dowodzi chociażby pkt D.1 Wytycznych OECD, które zawierają wyjaśnienie pojęcia usług o niskiej wartości dodanej. Przytoczona tam definicja jest kopią rozwiązań zaprezentowanych w polskich ustawach o podatku dochodowym, a dokładniej to polskie przepisy są odwzorowaniem Wytycznych OECD¹⁸. Postulaty wprowadzenia *safe harbour* były przywoływane nie tylko przez OECD, ale również państwa grupy G20, co miało swoje odzwierciedlenie w Raportach 8-10 BEPS¹⁹.

Wskazując na regulacje dotyczące stosowania cen transferowych i regulacji *safe harbour*, nie można pominąć postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. Choć nie mają one wprost zastosowania przy implementacji tych postanowień, to jednak cała idea przypisywania dochodu do poszczególnych jurysdykcji podatkowych ma swoje oparcie w umowach bilateralnych. Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania mają w szczególności duże znaczenie w przypadku określania zysku zakładu podatkowego, co również jest przedmiotem regulacji cen transferowych.

¹⁶ J.A. Becerra, *Interpretation and Application of Tax Treaties in North America*, Amsterdam 2007, s. 68, cyt. za: K. Lasiński-Sulecki, *Ceny transferowe w prawie podatkowym i celnym*, Warszawa 2014, s. 110.

¹⁷ J. Wouters, M. Vidal, *An International Lawyer's Perspective on the ECJ's Case Law Concerning the OECD Model Tax Convention and Its Commentaries*, [w:] L. Hinnekens, P. Hinnekens (eds.), *A Vision of axes within and outside European Border. Festschrift in honor of Prof. Dr. Frans Vanistendel, Alphen aan den Rijn 2008*, s. 104, cyt. za: K. Lasiński-Sulecki, *Ceny transferowe...*, s. 112.

¹⁸ OECD *Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*, 2017, s. 333 i n., https://read.oecd-ilibrary.org/taxation/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-2017_tpg-2017-en#page336 [dostęp: 5.03.2022].

¹⁹ E. Stamblewska-Urbaniak, A. Zbroiński, *Znaczenie rezultatów działań 8-10 w ramach Projektu BEPS dla podatników realizujących transakcje z podmiotami powiązanymi*, „Przegląd Podatkowy” 2019, nr 9, s. 41-50, <https://sip.lex.pl/#/publication/151354434/stamblewska-urbaniak-ewelina-zbroinski-adam-znaczenie-rezultatow-dzialan-8-10-w-ramach-projektu...?keyword=Uproszczenia%20typu%20safe%20harbour&cm=SREST> [dostęp: 21.03.2022].

Na przykładzie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej z Niemcami można wskazać na kluczowy art. 5, który reguluje funkcjonowanie i powstawanie zakładu podatkowego na terytorium umawiających się państw²⁰.

3. Praktyczne problemy związane ze stosowaniem uproszczeń bezpiecznej przystani dla transakcji finansowych

Zasady *safe harbour* z założenia powinny być zrozumiałe, a także realizować swój cel, tj. zmniejszać obowiązki podatników z zakresu cen transferowych. Praktyka ujawnia jednak wiele wątpliwości. Problemy te często dostrzega sam ustawodawca, który od momentu wprowadzenia przedmiotowych rozwiązań do polskiego prawa kilkakrotnie je nowelizował.

Pierwszą konieczną do rozstrzygnięcia kwestią jest ustalenie, od kiedy może być stosowane uproszczenie. Skoro weszło ono w życie z początkiem 2019 r., to można się zastanawiać, czy od tego momentu należy je stosować do wszystkich istniejących oraz nowo zawieranych umów pożyczek, czy tylko do tych zawartych po 1 stycznia 2019 r. Odpowiedzią jest art. 11g ust. 1 pkt 1 ustawy o CIT (art. 23s ustawy o PIT), który wprost wskazuje, że uproszczenie może być stosowane, jeśli oprocentowanie umowy pożyczki na dzień zawarcia jest zgodne z obwieszczeniem MF. Zakładając więc, że obwieszczenie MF jest przepisem wykonawczym do przepisów przewidujących *safe harbour*, a one weszły w życie z początkiem 2019 r., to nie jest możliwe zastosowanie uproszczenia do pożyczek istniejących przed 2019 r. Nie istniało wówczas obwieszczenie MF, na którym należałoby oprzeć zasady oprocentowania pożyczki.

Obok wspomnianej już zmiany zwalniającej z obowiązku sporządzania dokumentacji cen transferowych transakcji objętych uproszczeniem *safe harbour*, Polski Ład doprecyzował też zasady aneksowania umowy pożyczki i jego wpływ na stosowanie uproszczenia. Poprzez wprowadzony art. 11g ustawy o CIT (art. 23s ustawy o PIT) ust. 1a ustawodawca określił,

²⁰ Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od majątku, podpisana w Berlinie dnia 14 maja 2003 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 12, poz. 90).

że za dzień zawarcia umowy pożyczki należy rozumieć również moment zmiany umowy, o ile zmiana dotyczy też samego oprocentowania pożyczki. Tym samym zmiana umowy pożyczki, która niesie ze sobą zmianę oprocentowania, jest traktowana jak zawarcie nowej umowy. Oznacza to, że ponownie należy dokonać weryfikacji przesłanek stosowania *safe harbour* oraz ustalenia oprocentowania według obwieszczenia MF aktualnego na dzień zawarcia aneksu. Zgodnie z powyższym przepisem zmiana umowy pożyczki, która wiąże się ze zmianą oprocentowania, będzie traktowana jak zawarcie nowej umowy, co będzie wymagało ponownego zweryfikowania przesłanek dotyczących zastosowania *safe harbour*. Jednocześnie, *a contrario*, jasne jest, że zmiana umowy niewiążąca się ze zmianą oprocentowania nie będzie uznawana za ponowne zawarcie umowy pożyczki i nie będzie wiązała się z ustaleniem oprocentowania według zasad przewidzianych w art. 11g ustawy o CIT. Dzięki takiemu doprecyzowaniu podatnicy wiedzą, jaki wpływ na stosowanie uproszczenia ma odnowienie pożyczki, które nie jest ani trwaniem dotychczasowej umowy, ani zawarciem zupełnie nowej.

Powyższe nie wyjaśnia jednak definitywnie aneksowania po 1 stycznia 2019 r. umów, które zostały zawarte przed wejściem w życie regulacji tak, aby mogły być objęte uproszczeniem *safe harbour*. Właśnie przez wskazanie wprost w przepisie, że oprocentowanie musi być ustalane na dzień zawarcia umowy pożyczki, można uznać, że aneksowanie umowy nie jest tu wystarczające dla zastosowania uproszczenia. Takie podejście koliduje z postanowieniem zrównującym aneks dotyczący zmiany oprocentowania z zawarciem nowej umowy, jednak zdaje się być dla podatników bezpieczniejsze. Chociaż samo aneksowanie stanowi pewnego rodzaju odnowienie umowy, to nie jest jej definitywnym zawarciem – czego wymaga przepis art. 11g ustawy o CIT (art. 23s ustawy o PIT). Dlatego należy uznać, że dla uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych i aby nie narazić się na zarzut niesporządzenia dokumentacji cen transferowych wobec braku prawa do zastosowania *safe harbour*, strony umowy, chcąc zastosować uproszczenie, powinny podpisać nowy dokument, do którego uproszczenie będzie miało zastosowanie. Jednocześnie nic nie powinno stać na przeszkodzie, by

w preambule czy nawet samej treści umowy odwołać się do dokumentu, który jest zastępowany. Taki zabieg może pozwolić na pewnego rodzaju nawiązanie do niej.

Kolejną z przesłanek zastosowania uproszczenia jest czas trwania umowy. Przepis wskazuje na termin, który nie może przekroczyć 5 lat. Ma to na celu zapewnienie, że warunki umowy określone w umowie i oprocentowanie ustalone w momencie zawarcia umowy na podstawie obwieszczenia MF nie zdezaktualizują się w zbyt dużym stopniu w wyniku zmiany okoliczności gospodarczych, sytuacji finansowej pożyczkodawcy bądź pożyczkobiorcy czy zmiany stóp procentowych. Należy zatem uznać, że wskazanie okresu, na jaki jest zawierana umowa, stanowi element obligatoryjny i nie może pozostawać w sferze domysłów czy założeń.

W tym zakresie możliwe jednak jest rozwiązanie alternatywne. Dla funkcjonowania uproszczenia konieczne jest, żeby okres trwania umowy nie przekraczał 5 lat. Jednak z formalnego punktu widzenia wprowadzenie tutaj weryfikacji oprocentowania maksymalnie w okresach 5-letnich będzie oznaczało, że taki przegląd i aneksowanie nie będzie różnić się niczym od ponownego zawarcia umowy. Dlatego też wydaje się, że możliwe powinno być zawarcie umowy na okres nieoznaczony bądź dłuższy niż 5 lat, jeśli jednocześnie w umowie będzie zastrzeżone, że stosowane oprocentowanie będzie zmieniane zgodnie z obwieszczeniem MF w okresach 5-letnich.

Stosowanie *safe harbour* wymaga również, by pożyczka będąca przedmiotem umowy nie przekraczała, łącznie z innymi udzielonymi bądź otrzymanymi pożyczkami, kwoty 20 mln zł. Problematyczne może być obliczenie tego limitu i wskazanie, jak należy go kalkulować, żeby pozostać w zgodzie z przepisami ustawy. Nie jest jednak wskazane, czy ten limit należy liczyć tak, jak wartość transakcji dla progu dokumentacyjnego na potrzeby cen transferowych, gdzie wartością transakcji jest wartość pożyczki wynikająca z umowy, a nie kwota kapitału pozostałego do spłaty. W tym miejscu warto odwołać się do uzasadnienia do ustawy wprowadzającej uproszczenie²¹, które wskazuje, że przy kalkulacji 20 mln zł należy wziąć pod uwagę łączną

²¹ Druk nr 2860 Rządowy projekt ustawy...

wartość wszystkich pożyczek zawartych z podmiotami powiązanymi udzielonych, otrzymanych, utrzymywanych w trakcie roku obrotowego. Dalej uzasadnienie wskazuje, że dla kalkulacji limitu należy zsumować wartość kapitału bez odsetek wynikających z umowy, niezależnie od formy finansowania, czyli np. pożyczki, kredytu, obligacji. W takiej kalkulacji wydaje się, że należy wziąć pod uwagę wszystkie istniejące pożyczki, te sprzed dnia zawarcia umowy, jak i te zawarte przed 1 stycznia 2019 r. Dlatego skoro przepisy nie tłumaczą, na jakich zasadach należy kalkulować limit 20 mln zł, to powinno się założyć, że limit ten trzeba stosować analogicznie do zasad ogólnych z przepisów o cenach transferowych.

Oprocentowanie ustalane w ramach *safe harbour* dla transakcji finansowych stanowi najważniejszą część uproszczenia. Jest jedynym wymogiem, który nie wynika wprost z ustawy, a w celu ustalenia oprocentowania należy się odnieść do obwieszczenia MF. Obwieszczenie to jest zobowiązany wydawać minister finansów nie rzadziej niż raz w roku. Praktyka pokazuje jednak, że choć przepisy obowiązują od 2019 r., to obecnie opublikowane zostały jedynie trzy poszczególne obwieszczenia MF odpowiednio z 21 grudnia 2018 r., 17 grudnia 2020 r. i 24 grudnia 2021 r. Oznacza to zatem, że Ministerstwo Finansów nie zastosowało się do wymogu ogłaszania rodzaju bazowej stopy procentowej i marży w roku 2019, a obwieszczenie MF z 2018 r. obowiązywało dwa lata, podczas gdy powinno obowiązywać maksymalnie rok. W związku z tym ministerstwo finansów wyjaśniło, że do czasu opublikowania nowego obwieszczenia MF obwieszczenie dotychczasowe, wydane w grudniu 2018 r., należało stosować również w 2020 r.²² Sytuację tę należy ocenić negatywnie, ponieważ nawet jeśli minister finansów uznał, że przez wzgląd na sytuację gospodarczą w kraju treść obwieszczenia MF jest nadal aktualna, to dla zachowania wymogów formalnych powinien zawrzeć w nowym akcie identyczne regulacje. Brak wydania obwieszczenia MF w roku 2019 r. może być poczytany jako naruszenie zasady pewności prawa i zaufania obywateli do państwa.

²² Ministerstwo Finansów, *Uproszczenia typu safe harbour w roku 2020*, <https://www.podatki.gov.pl/ceny-transferowe/wyjasnienia/uproszczenia-typu-safe-harbour-w-roku-2020/> [dostęp: 13.03.2022].

Zgodnie natomiast z zasadami prezentowanymi w obwieszczeniu MF obecnie oprocentowanie należy ustalać na podstawie poszczególnych stóp procentowych – są to dla pożyczek w zł – WIBOR 3M, a przykładowo w EUR – EUROIBOR. Jednocześnie niezależnie od waluty pożyczki i w konsekwencji zastosowanej stopy bazowej marża pożyczki zgodnie z oprocentowaniem może wynosić dla pożyczkobiorcy maksymalnie 2,8 pkt %. Z kolei by pożyczkodawca mógł skorzystać z uproszczenia, to oprocentowanie pożyczki nie może być niższe niż 2,0 pkt %. Natomiast w przypadku, kiedy bazowe stopy procentowe byłyby niższe od zera, to oprocentowanie pożyczki będzie określone tylko jako wartość danej marży. Tak ustalone oprocentowanie składa się ze stopy bazowej i marży, która inaczej niż w przypadku pożyczek dostępnych na rynku jest narzucona wprost przez prawo. Na takie postępowanie wskazuje zarówno samo obwieszczenie MF, jak i wyjaśnienia publikowane przez Ministerstwo Finansów²³. **Powyższe zasady wprowadzają zatem rozróżnienie oprocentowania ze względu na to, czy dotyczy ono pożyczki otrzymanej, czy udzielonej. To z kolei każe zastanowić się nad istnieniem dwóch standardów dotyczących sytuacji, jaką jest ustalenie odrębnego limitu oprocentowania dla pożyczkobiorcy i dla pożyczkodawcy. Polski ustawodawca z jednej strony akceptuje poprzez takie działanie wyższe oprocentowanie ustalone na rzecz pożyczkodawcy z Polski, ale z drugiej strony, nie akceptuje go dla pożyczkobiorcy z Polski. Oznacza to, że oprocentowanie rynkowe dla jednego rodzaju pożyczki będzie różniło się wysokością zależnie od tego, czy podmiot krajowy odsetki otrzymuje, czy je płaci. Ciężko w tym miejscu nie podejrzewać, że taka konstrukcja przepisu ma na uwadze głównie cel fiskalny, a nie uproszczenie przepisów. Dodatkowo odmienny limit marży może prowadzić do sytuacji, w której pożyczka zawarta przez dwa podmioty krajowe będzie dla jednego z nich objęta**

²³ Ministerstwo Finansów, Safe harbour dla pożyczek – metodyka kalkulacji przy ujemnej stopie referencyjnej, <https://www.podatki.gov.pl/ceny-transferowe/wyjasnienia/safe-harbour-dla-pozyczek-metodyka-kalkulacji-przy-ujemnej-stopie-referencyjnej/> [dostęp: 19.03.2022].

uproszczeniem, natomiast dla drugiego takie oprocentowanie może nie spełniać kryteriów wynikających z art. 11g ustawy o CIT²⁴.

Ze względu na fakt, że sposób kalkulacji oprocentowania przewidziany w obwieszczeniu MF opiera się na zmiennych stopach procentowych, to należy zastanowić się, w jaki sposób ewentualna zmiana stopy bazowej wpływa na ustalone oprocentowanie. Jeżeli oprocentowanie pożyczki będzie w przypadku pożyczki w zł bazować na stopie WIBOR 3M i przykładowo marży w wysokości 2,5%, to każda zmiana WIBOR 3M spowoduje również zmianę oprocentowania pożyczki. Literalne brzmienie przepisu pozwala sądzić, że ustalone w dniu zawarcia umowy oprocentowanie jest stosowane przez cały okres trwania pożyczki. Nie ma bowiem w żadnym przepisie informacji o tym, że oprocentowanie powinno być zmieniane i aktualizowane za każdym razem, kiedy zmieni się bazowa stopa procentowa. Prowadzi to do wniosku, że stosowanie *safe harbour* oznacza wybór stałego oprocentowania dla umowy pożyczki, co przy możliwym 5-letnim okresie trwania takiej pożyczki może sprawić, że nie będzie ono przystawało do otoczenia gospodarczego²⁵. Z drugiej strony alternatywą jest uznanie, że oprocentowanie ustalone w ramach *safe harbour* będzie oprocentowaniem zmiennym opartym na bazowej stopie, która jest zmienna, i marży, która jest stała przez cały okres trwania umowy. Takie rozwiązanie byłoby bardziej elastyczne i pozwalałoby na powiązanie wysokości oprocentowania z warunkami rynkowymi. Jednak, pomimo że jest ono co do zasady bardziej naturalne, a sam przepis, odwołując się do stosowania zmiennej stopy bazowej, może odnosić się do tego rodzaju kalkulowania oprocentowania, to w żadnym miejscu przepisy nie wskazują na poprawność takiego działania. Zgodnie z brzmieniem regulacji nie jest istotna zmiana oprocentowania czy zmiana wysokości stóp bazowych dla zawartej już pożyczki. W żadnym miejscu nie

²⁴ M. Kubik, M. Lango, *Prostsze pożyczki dla podmiotów powiązanych*, <https://sip.lex.pl/#/external-news/1795663057?keyword=Uproszczenia%20typu%20safe%20harbour&cm=SREST> [dostęp: 19.03.2022].

²⁵ D.M. Kolbusz, *Jak stosować safe harbour dla pożyczek*, „Dziennik Gazet Prawna” 1.06.2020, <https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/1480452,bezpieczna-przystan-safe-harbour-jak-stosowac.html> [dostęp: 18.03.2022].

przewidują tego przepisy, natomiast sam sposób ustalania oprocentowania obejmuje bezpiecznik, jakim jest maksymalny okres trwania pożyczki, co zabezpiecza transakcję przed zdezaktualizowaniem się oprocentowania.

Inną kwestią nierozstrzygniętą przez ustawodawcę i praktykę organów podatkowych jest m.in. możliwość stosowania uproszczeń w stosunku do linii kredytowych. Nie jest jasne, czy w takim wypadku uproszczenie można stosować, a jeśli tak, to czy kwotę transakcji można ograniczyć do 20 mln zł, czy też musi być ona precyzyjnie określona jako kwota stała.

Otwartą kwestią jest również rozstrzygnięcie, czy jeśli w trakcie stosowania uproszczenia strony przestaną spełniać ustalone wymogi, to brak możliwości stosowania zwolnienia będzie skutkował tylko na przyszłość, czy też wstecz. Zasadne byłoby uznanie, że lata, w których warunki były spełniane, są objęte uproszczeniem. Dodatkowo pozostaje niejasne, jak w ramach jednego roku (tj. w trakcie trwania roku podatkowego) należy traktować brak spełniania warunków uproszczenia. Najbardziej zasadne wydaje się tutaj obligowanie podatnika do weryfikowania spełniania warunków uproszczenia do momentu złożenia informacji TPR. Natomiast istotne jest także uznanie, że w przypadku zidentyfikowania braku spełnienia wszystkich wymogów konieczne będzie korygowanie złożonego TPR.

4. Stosowanie mechanizmu bezpiecznej przystani dla usług o niskiej wartości dodanej

W przypadku regulacji *safe harbour* dla usług o niskiej wartości dodanej pojawia się mniej problemów interpretacyjnych. Tu jednak wątpliwości może rodzić samo zaklasyfikowanie konkretnych usług jako tych o niskiej wartości dodanej. Ze względu na brak definicji i jedynie wskazanie zespołu cech tego rodzaju usług mogą wystąpić rozbieżności w ich klasyfikacji. Ocenne jest, czy konkretna usługa jest usługą wspomagającą, czy stanowiącą główny przedmiot działalności. Dodatkowo kalkulowanie osiągnięcia 2% przychodów ze świadczenia usług na rzecz podmiotów niepowiązanych w ogólnej sumie przychodów z ich świadczenia nie jest jasne. Może tu chodzić o wartość przychodów z roku podatkowego, za

który jest stosowane uproszczenie, ale też z roku poprzedzającego dokumentowany okres. Analogicznie jak określaniem limitu przychodów przewidzianego np. w przypadku limitu dla sporządzenia dokumentacji *master file*. W końcu Załącznik nr 6 do ustawy o CIT (Załącznik nr 4 do ustawy o PIT) wskazuje usługi o niskiej wartości dodanej, prezentując konkretną ich listę. Pomimo jednak, że są one wymienione w załączniku, nadal przypisanie usługi do kategorii o niskiej wartości dodanej wiąże się z dokonaniem założenia przez podatnika. Takie założenie może być odmienne od klasyfikacji przeprowadzonej przez organy podatkowe.

5. Ocena

Biorąc pod uwagę, że uproszczenie *safe harbour* obowiązuje w Polsce już ponad trzy lata, to jest to okres wystarczający dla rzetelnej oceny tych rozwiązań. Należy niewątpliwie docenić samo wprowadzenie uproszczenia, które jest rozwiązaniem szczególnym i stanowi odstępstwo od ogólnych zasad określania cen transferowych. Przepisy w tym zakresie, co zostało wskazane w niniejszej publikacji, nie są wolne od wad, mają wiele luk prawnych oraz nieścisłości. Niemniej jednak dają podatnikom możliwość ustalenia warunków transakcji w sposób zapewniający uniknięcie obowiązku sporządzania dokumentacji cen transferowych, w tym sporządzania analizy cen transferowych. Zatem, co do istoty, wprowadzenie uproszczeń *safe harbour* do polskiego porządku prawnego należy ocenić pozytywnie. Mechanizm bezpiecznej przystani korzystnie wpływa na sytuację podatników, ponieważ pozwala na ograniczenie obowiązków formalnych, a także daje pewność co do podejścia organów podatkowych do warunków ustalonych w transakcji. Nie można też pominąć korzyści, jakie wywodzić mogą organy podatkowe. Dzięki temu uproszczeniu urzędnicy zajmujący się tematyką cen transferowych mogą być skierowani do kontroli i monitorowania bardziej istotnych (z perspektywy prawidłowości przypisania zysku) transakcji. Uproszczenie *safe harbour* z założenia ma bowiem odciążać aparat administracyjny w zakresie weryfikowania

transakcji, które ze względu na ich charakter nie niosą ze sobą dużego ryzyka erozji podstawy opodatkowania.

Oceniając efektywność obowiązywania w Polsce uproszczenia *safe harbour*, należy zauważyć, że mechanizm ten jest na tyle skomplikowany, że podatnicy nie decydują się na jego zastosowanie. Zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów w roku 2019 transakcje finansowe, które były objęte uproszczeniem bezpiecznej przystani, stanowiły 0,96% transakcji zaraportowanych w TPR-C. Dane dotyczące *safe harbour* dla transakcji usługowych były zdecydowanie korzystniejsze, ponieważ współczynnik wyniósł 3,92%. Łącznie przełożyło się to na objęcie uproszczeniem *safe harbour* 1,5% wszystkich zaraportowanych na formularzu TPR-C transakcji w 2019 r.²⁶ Nie można jednak takich danych uznać za sukces, szczególnie w przypadku transakcji finansowych, dla których warunki uproszczenia *safe harbour* są zdecydowanie bardziej skomplikowane i niezrozumiałe.

Oprócz kwestii precyzji przepisów na popularność ich zastosowania wpływ ma fakt, że instytucja *safe harbour* jest mało elastyczna w sytuacji zmiany okoliczności ekonomicznych. Wówczas może okazać się konieczna zmiana warunków transakcji, co z kolei może być przyczyną niespełnienia warunków *safe harbour*²⁷. Aby przeciwdziałać takim sytuacjom, należałoby wprowadzić mechanizm, który weryfikowałby zasady działania uproszczenia w przypadku zmian warunków ekonomicznych. Taka sytuacja może mieć miejsce, kiedy ze względu na wpływ warunków ekonomicznych okaże się, że warunki transakcji przewidziane przez *safe harbour* nie zapewniają zysku podmiotu krajowego w takiej wysokości, w jakiej wynikałoby to z zastosowania zasady *arm's length*.

Należy ocenić, że regulacje *safe harbour* są co do zasady dla podatników korzystne i pozwalają na ograniczenie obowiązków formalnych. Jednakże ze względu na jakość przepisów i brak możliwości weryfikacji warunków

²⁶ M. Jamróży, J. Sarnowski, A. Tonia, *Regulacje bezpiecznej przystani (safe harbour) w obszarze cen transferowych*, <https://isp-modzelewski.pl/wp-content/uploads/2021/12/Regulacje-bezpiecznej-przystani-safe-harbour-w-obszarze-cen-transferowych.pdf> [dostęp: 20.03.2022].

²⁷ J.F. Mika, I. Lipka, *Ryzyko stosowania*, [w:] J.F. Mika (red.), *Ceny transferowe w czasie kryzysu*, Warszawa 2020, <https://sip.lex.pl/#/monograph/369473472/123?keyword=Uproszczenia%20typu%20safe%20harbour&tocHit=1&cm=SREST> [dostęp: 21.03.2022].

ustalonych przez uproszczenie nie są one powszechnie stosowane. Daje to ustawodawcy pole do zmian legislacyjnych, którego efektem będzie wzrost popularności przedmiotowego mechanizmu.

BIBLIOGRAFIA

Akty prawne

Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od majątku, podpisana w Berlinie dnia 14 maja 2003 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 12, poz. 90).

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1128).

Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1800).

Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2193).

Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2105).

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 600).

Obwieszczenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie ogłoszenia rodzaju stopy procentowej i marży dla potrzeb cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych wydawane na podstawie art. 11g ust. 1 pkt 1 Ustawy o CIT (art. 23s ust. 1 pkt 1 Ustawy o PIT).

Druk nr 2860 Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw, <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=2860>

Akty OECD

OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations, 2017, https://read.oecd-ilibrary.org/taxation/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-2017_tpg-2017-en#page336

OECD, *Modelowa konwencja w sprawie podatku od dochodu i majątku*, <https://www.oecd.org/tax/model-tax-convention-on-income-and-on-capital-condensed-version-20745419.htm>

OECD, *Revised section E on safe harbours in chapter IV of the transfer pricing guidelines*, 2013, <https://www.oecd.org/ctp/transfer-pricing/RRevised-Section-E-Safe-Harbours-TP-Guidelines.pdf>

OECD, *Wytyczne w sprawie cen transferowych dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz administracji podatkowych*, <https://www.oecd.org/tax/transfer-pricing/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717.htm>

Wyroki i stanowiska organów

Wyrok NSA z dnia 18 listopada 2020 r., II FSK 171/19.

Ministerstwo Finansów, *Safe harbour dla pożyczek – metodyka kalkulacji przy ujemnej stopie referencyjnej* <https://www.podatki.gov.pl/ceny-transferowe/wyjasnienia/safe-harbour-dla-pozyczek-metodyka-kalkulacji-przy-ujemnej-stopie-referencyjnej/>

Ministerstwo Finansów, *Uproszczenia typu safe harbour w roku 2020*, <https://www.podatki.gov.pl/ceny-transferowe/wyjasnienia/uproszczenia-typu-safe-harbour-w-roku-2020/>

Literatura

Becerra J.A., *Interpretation and Application of Tax Treaties in North America*, Amsterdam 2007.

Danielewicz M., Wójcik I., *Wytyczne w zakresie cen transferowych dla transakcji finansowych*, Warszawa 2021, <https://sip.lex.pl/#/monograph/369494570/36/danielewicz-magdalena-wojcik-izabela-wytyczne-w-zakresie-cen-transfe>

rowych-dla-transakcji...?keyword=Uproszczenia%20typu%20safe%20harbour&cm=SREST

Jamroży M., Sarnowski J., Tonia A., *Regulacje bezpiecznej przystani (safe harbour) w obszarze cen transferowych*, <https://isp-modzelewski.pl/wp-content/uploads/2021/12/Regulacje-bezpiecznej-przystani-safe-harbour-w-obszarze-cen-transferowych.pdf>

Kolbusz D.M., *Jak stosować safe harbour dla pożyczek*, „Dziennik Gazet Prawna” 1.06.2020, <https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/1480452,bezpieczna-przystan-safe-harbour-jak-stosowac.html>

Kosieradzki T., Piekarczyk R., *Ceny transferowe. Nowe zasady dokumentacji*, Warszawa 2016, <https://sip.lex.pl/#/monograph/369390161/92/kosieradzki-tomasz-piekarczyk-radoslaw-ceny-transferowe-nowe-zasady-dokumentacji?keyword=arm's%20length&cm=SREST>

Kubik M., Lango M., *Prostsze pożyczki dla podmiotów powiązanych*, <https://sip.lex.pl/#/external-news/1795663057?keyword=Uproszczenia%20typu%20safe%20harbour&cm=SREST>

Lasiński-Sulecki K., *Ceny transferowe w prawie podatkowym i celnym*, Warszawa 2014

Małecki P., Mazurkiewicz M., *CIT. Podatki i rachunkowość. Komentarz*, wyd. XII, Warszawa 2021, <https://sip.lex.pl/#/commentary/587795159/653821?pit=2022-03-20&keyword=Ma%C5%82ecki%20Pawe%C5%82,%20Mazurkiewicz%20Ma%C5%82gorzata,%20CIT.%20Podatki%20i%20rachunkowo%C5%9B%C4%87&toHit=1&cm=SFIRST>

Mika J.F., Lipka I., *Ryzyko stosowania*, [w:] J.F. Mika (red.), *Ceny transferowe w czasie kryzysu*, Warszawa 2020, <https://sip.lex.pl/#/monograph/369473472/123?keyword=Uproszczenia%20typu%20safe%20harbour&toHit=1&cm=SREST>

Stamblewska-Urbaniak E., Zbroiński A., *Znaczenie rezultatów działań 8-10 w ramach Projektu BEPS dla podatników realizujących transakcje z podmiotami powiązanymi*, „Przegląd Podatkowy” 2019, nr 9, <https://sip.lex.pl/#/publication/151354434/stamblewska-urbaniak-ewelina-zbroinski-adam-znaczenie-rezultatow-dzialan-8-10-w-ramach-projektu...?keyword=Uproszczenia%20typu%20safe%20harbour&cm=SREST>

Wouters J., Vidal M., *An International Lawyer's Perspective on the ECJ'S Case Law Concerning the OECD Model Tax Convention and Its Commentaries*, [w:] L. Hinneken. P. Hinneken (eds.), *A Vision of axes within and outside European Border. Festschrift in honor of Prof. Dr. Frans Vanistendel*, Alphen aan den Rijn 2008.

Ziemblicki B., *Soft law w prawie międzynarodowym gospodarczym, publicznym*
http://www.ziemblicki.pl/Soft_law_w_prawie_miedzynarodowym_gospodarczym_publicznym.pdf